



Transició energètica al món local.

El paper de les comunitats energètiques i el nou dret al consum d'energia compartida

Dra. Laura Presicce

Professora Lectora de Dret Administratiu
Universitat Oberta de Catalunya

Jornada 'Ajuts a les Comunitats energètiques: presentació de les noves convocatòries i aspectes jurídics rellevants'

26 de setembre de 2024





- Canvi climàtic → doble vessant de mitigació i adaptació
- Transició energètica → doble vessant del canvi del model energètic:
energies renovables + descentralització
- Transició ecològica → respecte del territori i del medi ambient
- Transició justa → beneficis i càrregues distribuïts.
Especial atenció als treballadors i a les persones



- Importància de la descentralització

- Autoconsum individual i col·lectiu
- Comunitats energètiques

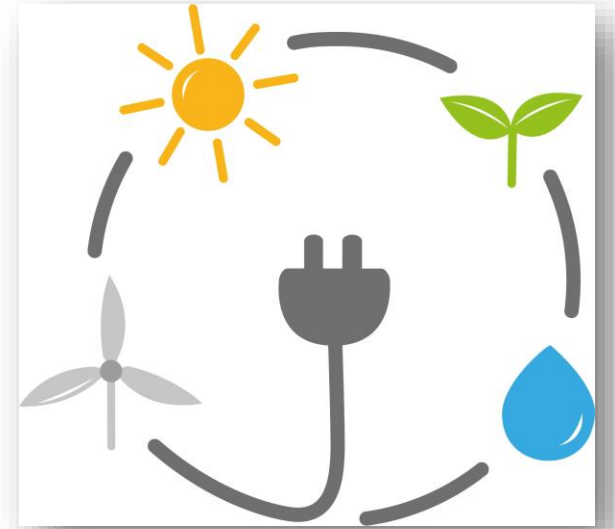
Comunitat energètica pot fer molt més de l'autoconsum
(eficiència energètica, energia tèrmica, mobilitat sostenible, gestió demanda i consum, participació mercat elèctric, fins i tot distribució).

- Rol dels mon local i del teixit territorial (empresarial/social) + acceptació social
- Experiències i experimentació local
- Democratització i empoderament

Comunitats Energia Renovable (CER)	Comunitats Ciutadanes Energia (CCE)
Directiva UE 2018/2001	Directiva UE 2019/944
Entitat jurídica	Entitat jurídica
- Energia renovable, no només elèctrica (tèrmics, de transport) - participació oberta i voluntària - Socis o membres només <u>persones físiques</u>, pimes o ens locals (clientes finals). No gran empreses, no empreses sector elèctric - Control efectiu socis o membres - Proximitat dels projectes - Instal·lacions de propietat de la CER - Autonomia respecte a socis i membres i altres subjectes (inversors)	---- - participació voluntària i oberta, - Socis i membres <u>també</u> altres empreses no petites <u>control efectiu</u> per part de socis o membres que siguin persones físiques, petites empreses, ens locals (clientes finals) ----- ----- -----
Finalitat primordial: beneficis ambientals, econòmics, socials a socis o membres o a les zones locals, més que generar una rendibilitat financera	Finalitat: beneficis mediambientals, econòmics o socials a membres o socis o a la localitat en la qual desenvolupa la seva activitat, més que generar una rendibilitat financera,
Dret a produir, consumir, emmagatzemar i vendre ER, en particular mitjançant contractes de compra d'electricitat renovable;	EEMM → participa en la generació, inclosa la procedent de fonts renovables, la distribució, el subministrament, el consum, l'agregació, l'emmagatzematge d'energia, la prestació de serveis d'eficiència energètica o, la prestació de serveis de recàrrega per a vehicles elèctrics... → dret a posseir, establir, adquirir o arrendar xarxes de distribució i gestionar-les autònomament → ESP NO!
Compartir, dins de la CER, l'energia renovable que es produeixi;	dret a organitzar dins de la CCER un repartiment de l'electricitat produïda per les unitats de producció que pertanyin a la comunitat
Accedir sense discriminació a tots els mercats de l'energia	Accedir sense discriminació a tots els mercats de l'energia

Transposició Directives

- Transposició parcial i amb retard de les Directives
- Dir. 2018/2001 → transposició 31/12/2020
- Dir. 2019/944 → transposició 30/06/2021
- **Real Decreto-ley 23/2020, de 23 de junio**
 - Definició CER en LSE
- **Real Decreto-ley 5/2023, de 28 de junio**
 - Definició CCE en la LSE
 - Art. 12 bis LSE relatiu a les CER
 - Art. 12 ter LSE relatiu a les CCE



Normativa reglamentària de desenvolupament → ?????
Necessitat de un marc facilitador!

Paper de les Ordres i Resolucions de les Convocatòries CE Implementa (ex. proximitat)

CER o CCE?	Activitats Àmbit
Entitat jurídica? Forma que existeix dins de l'OOJJ espanyol. • Cooperativa • Associació • Societat mercantil (SRL) sense ànim de lucre • Consorci • Agrupació de interès econòmic ? • Comunitats de propietaris ?(IDAE)	Finalitats Subjectes participants – ciutadans/empreses/EELL? Subjectes impulsors Altres subjectes Capital inicial (inversió socis o finançament extern? Quines formes de finançament extern?) Estructura participativa i de govern

→ Importància d'escollir el model i la forma jurídica també per a participar a les convocatòries d'ajuts!

→ Ordre TED/764/2024, de 22 de juliol, CE IMPLEMENTA

“Para ser beneficiarias, ya sea una comunidad de energías renovables o una comunidad ciudadana de energía, deberán estar formadas **por un mínimo de cinco socios o miembros**, debiendo conservar su autonomía con relación a los miembros o socios”.



→ Impuls (extern o intern) i lideratge CE
... suport polític

→ Cessió d'espais públics per a la implantació de CE i propietat actius (?)

→ Consumidors

→ Facilitadors (tramitació + incentius) + OTC

Habilitació EELL (no només municipis) per a ser membre de una (o més) CCE i CER → art. 6 LSE

En el cas de les CCE → no proximitat i no autonomia (EELL pot assumir control de la CCE?)

Vessant social de les CE i lluita contra la pobresa energètica

→ Fons Social per al Clima (Regl. UE 2023/955, de 10 de maig)



Article 9

“Los Estados miembros podrán incluir en los planes la **ayuda financiera** proporcionada a través de **entidades públicas o privadas distintas de los hogares vulnerables**, las microempresas vulnerables y los usuarios del transporte vulnerables, **siempre que dichas entidades lleven a cabo medidas e inversiones que beneficien en última instancia a los hogares vulnerables**, las microempresas vulnerables o los usuarios del transporte vulnerables.

2. Los Estados miembros establecerán las salvaguardias reglamentarias y contractuales necesarias para garantizar que todo el beneficio se traslade a los hogares vulnerables, las microempresas vulnerables o los usuarios del transporte vulnerables”.

Considerando (25)

“Por consiguiente, los Estados miembros deben promover el papel de las comunidades ciudadanas de energía y las comunidades de energías renovables **y considerarlas beneficiarios admisibles del Fondo**”



Dret al consum d'energia compartida

→ Directiva (UE) 2024/1711, de 13 de juny de reforma del mercat elèctric europeu.

Nou article 15bis Dir. 2019/944

“1. Los Estados miembros velarán por que todos los hogares, pequeñas y medianas empresas, organismos públicos y, cuando un Estado miembro así lo haya decidido, otras categorías de clientes finales, tengan derecho a participar en usos compartidos de energía como clientes activos de manera no discriminatoria, dentro de la misma zona de ofertas o en una zona geográfica más limitada, según determine dicho Estado miembro.

2. Los Estados miembros velarán por que los clientes activos tengan derecho a compartir energía renovable entre ellos sobre la base de acuerdos privados o a través de una entidad jurídica. La participación en el consumo de energía compartida no formará parte de la actividad comercial o profesional principal de los clientes activos que participen en él.



Dret al consum d'energia compartida

→ Directiva (UE) 2024/1711, de 13 de juny de reforma del mercat elèctric europeu.

Nou article 15bis Dir. 2019/944

“Los Estados miembros velarán por que los **proyectos de consumo de energía compartida que sean propiedad de autoridades públicas** hagan accesible la electricidad compartida a clientes o ciudadanos vulnerables o afectados por la pobreza energética. Para ello, los Estados miembros harán todo lo posible para promover que la cantidad de dicha energía accesible sea por **término medio de al menos el 10 % de la energía compartida**”.

Transposició Dir. UE 2024/1711 → 15/01/2025

Moltes gràcies per la vostra atenció!

Dra. Laura Presicce

lpresicce@uoc.edu

Jornada 'Ajuts a les Comunitats energètiques: presentació de les noves convocatòries i aspectes jurídics rellevants'

